

Riktlinjer gällande examinatorer för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Södertörns högskola

Examinatorn har en central roll och ett mycket viktigt uppdrag på lärosätet för att säkerställa kvaliteten på undervisningen. Det är av stor vikt att krav, roller och uppdrag inklusive ansvar, är tydliga såväl för personen som utses som för studenter och för den som utser en person till ett uppdrag.

Examinatorns huvudsakliga uppgift är i enlighet med högskoleförordningen 1993:100 (HF) att sätta betyg på genomgången kurs. Universitetskanslersämbetet understryker att examinationen av studenterna "kan omfatta fler omständigheter att ta ställning till än vad som följer av högskoleförordningens regler" (*Rättssäker examination* 3:e upplagan, Universitetskanslersämbetet 2017).

Förutom examinatorns myndighetsutövande uppdrag, finns därför även anledning att tydliggöra examinatorns akademiska roll. I detta dokument framgår nationellt reglerade krav för examinatorer (högskoleförordningen 1993:100, HF), högskolans krav samt en uppdrags- och rollbeskrivning där examinatorns ansvar framgår. Även vad som gäller vid beslut att utse examinator framgår. Dokumentet gäller för examination av samtliga kurser och delkurser på grundnivå och avancerad nivå vid högskolan som ger högskolepoäng.

Examinator enligt högskoleförordningen (HF)

Enligt 6 kap 18 § HF ska "betyget beslutas av en av högskolan särskilt utsedd lärare (examinator)". Examinator är en person som knutits till högskolan genom anställning eller på annat sätt ingår i högskolans organisation (t ex genom timarvodering). Personer som inte uppfyller ovanstående (t ex polislärare som i regel inte är anställda av högskolan) kan inte fungera som examinatorer.

Beslut om att utse examinator

Vem som utser examinator för en kurs eller delkurs regleras i rektors delegationsordning och i därpå följande vidaredelegationer.

Beslut om att utse examinatorer ska tas termins- eller läsårsvis för samtliga kurser (även de som inte längre ges, men där studenter fortfarande har rätt att examineras). Det ska framgå vilken kurs det gäller och om uppdraget gäller ordinarie tentamenstillfällen, kompensationstillfällen, komplettering, rest, omtentamenstillfällen o s v. Examinator ska utses för samtliga sådana förekommande examinationstillfällen. Önskvärt är att samma person hanterar samtliga. Som utgångspunkt gäller att om uppdrag som examinator endast avser ordinarie tentamenstillfällen ska annan examinator utses för resterande examinationer. Även om examinator är densamma som kursansvarig/delkursansvarig ska separat beslut tas om att utse examinator. Vilken ersättning som ges för uppdraget ska dokumenteras och vara tydligt för berörda parter.

En student har rätt att efter två underkända examinationer få annan examinator utsedd, om inte särskilda skäl talar emot det (HF 6 kap 22 §). Särskilda skäl handlar framför allt om fall där annan lämplig examinator inte finns. Har de två första examinationerna utförts av olika examinatorer, behöver högskolan inte utse ytterligare en ny examinator. I fall där antalet praktiktillfällen begränsats till två stycken, ska studenten ges möjlighet att byta examinator efter första tillfället, om inte särskilda skäl talar emot det.

Vid självständigt arbete (kallas även examensarbete i HF) fr o m kandidatnivå ska, om inte särskilda skäl föreligger, examinator och handledare vara olika personer. De ska agera självständigt i förhållande till varandra. Om samma person utses till handledare och examinator, ska beslutet kunna motiveras (*Rättigheter och skyldigheter för studenter vid Södertörns högskola*).

Utbildningsnivå och kompetens

Huvudregeln för examinator på grundnivå: Examinator för kurs och delkurs på grundnivå ska ha minst magisterexamen eller motsvarande kompetens. Om motsvarande kompetens än magisterexamen föreligger ska detta dokumenteras och meddelas Fakultetsnämnden.

Huvudregeln för examinator på avancerad nivå: Examinator för kurs och delkurs på avancerad nivå ska ha minst doktorsexamen eller motsvarande kompetens. Om motsvarande kompetens än doktorsexamen föreligger ska detta dokumenteras och meddelas Fakultetsnämnden.

För självständigt arbete/examensarbete, gäller särskilda krav. Examinator för självständiga arbeten fr o m kandidatnivå, ska vara vetenskapligt kompetent, det vill säga inneha doktorsexamen. Om särskilda skäl föreligger, kan dispens från detta krav sökas hos Fakultetsnämnden för självständigt arbete på kandidatnivå.

Särskilda skäl handlar framför allt om fall där annan lämplig examinator saknas. Ansökan kommer att bedömas utifrån dokumenterade vetenskapliga meriter hos den person dispensen gäller. Det ska endast i undantagsfall vara möjligt att återkommande ansöka om dispens för samma person eller ämne. Dispensansökan bör skickas till Fakultetsnämnden i samband med att beslut om examinator tas (se ovan). Dispensansökan ska innehålla information om ämne, kursens namn, termin dispensen gäller, motivering till ansökan samt beskrivning av personens dokumenterade vetenskapliga meriter.

Uppdragsbeskrivning inklusive ansvar

Examinator har det slutliga ansvaret för examinationen och beslutar självständigt om betyg. Detta ansvar kan inte delegeras vidare. Beslut om betyg kan inte överklagas och heller inte överprövas av andra beslutsfattare inom eller utom högskolan (se även nedan om rättelse och omprövning). Motivering till beslut kan men måste inte lämnas. Motivering bör dock kunna lämnas på begäran.

Flera examinatorer kan utses för ett och samma examinationstillfälle och kan därmed delta i betygssättning av olika studenter vid samma examinationstillfälle. Examinatorerna examinerar dock inte kollektivt utan för varje individuell student ansvarar en enskild examinator. Likabehandling i bedömningen behöver kunna säkerställas examinatorerna emellan.

Examinator kan använda sig av rättande lärare som kan bereda examinationen och i förekommande fall föreslå betyg för examinatorn. En rättande lärare ska ha adekvat ämneskompetens och relevant erfarenhet inom kursens område. Underlag från handledare på praktikplats fyller samma funktion som underlag från rättande lärare inför betygssättning.

I samband med kursens planering, genomförande samt examination har examinator nedanstående ansvar och uppgifter.

Följande ansvarar examinator för, men kan utföras av annan:

- Kvalitetssäkra examinationen och säkerställa att examinationen sker i överensstämmelse med gällande kursplan (bl.a. lärandemål och former för examination).
- Ansvara för att examinerande uppgifter tas fram.
- Ansvara för att betygskriterier tas fram och finns tillgängliga senast vid kursstart.
- Ansvara för att examinationen är rättssäker, att jäv inte föreligger samt att likabehandling säkerställs.

Följande ansvarar examinator för och ska utföras av examinator:

- Sätta betyg på genomgången kurs.
- Kontrollera och attestera betygen inför inrapportering i Ladok inom sådan tid att inrapportering kan ske inom 15 arbetsdagar från examinationstillfället.
- Hantera ansökan om rättelse och omprövning av betyg (HF 6 kap 23 § respektive 24 §).